

Länsstyrelserna

DAGS – Digital
arbetsmarknadsvägledning genom språk

Utbildningsmaterial till film om inspiration att hitta
vägen till jobb

Förord

Projekt DAGS är ett samverkansprojekt mellan länsstyrelserna i Stockholms län, Södermanlands län och Arbetsförmedlingen. Projektets syfte är att tidigarelägga kopplingar och övergångar till arbete och studier bland målgrupper som står längre från arbetsmarknaden och har lägre studieprogression genom ett pedagogiskt anpassat och digitalt information- och utbildningsmaterial.

SFI har under de senaste åren haft en ökad tillströmning av elever med låg eller ingen tidigare utbildning, ofta i kombination med otillräckliga digitala kunskaper. En grupp som särskilt sticker ut är utrikes födda kvinnor som bedöms ha stora utmaningar. Många kommuner upplever stora svårigheter att möta behoven hos dessa elever¹. Detta påverkar individens förutsättningar på en allt mer tudelad arbetsmarknad. Utbildning och erfarenhet är avgörande för att en person ska bedömas som anställningsbar. Individer med låg utbildning och svag koppling till arbetsmarknaden kommer att ha fortsatt svårt att finna en varaktig plats på arbetsmarknaden. Det finns stor risk för undanträngningseffekter när konkurrensen om arbetstillfällen ökar samt att jämställdheten på arbetsmarknaden fortsatt är i obalans.

Identifierade framgångsfaktorer för att motverka segregation är bland annat att kombinera studier i svenska språket med arbetsmarknadsnära moment liksom samverkan mellan bland annat statliga sektorsmyndigheter, kommunal verksamhet och civilsamhällets aktörer. Satsningarna i projekt DAGS ska överbrygga några av dessa utmaningar i syfte att minska kunskapsgapet och korta vägen till arbete och etablering i samhället.

Att skapa hållbara strukturer för samhällsviktiga funktioner som bidrar till social hållbarhet och hållbar framtid för hela befolkningen är i linje med de globala målen i Agenda 2030. Projekt DAGS jobbar aktivt mot måluppfyllelse av mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 4 god utbildning: säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande, mål 10 om minskad ojämlikhet och mål 5 om jämställdhet.

Den digitala arbetsmarknadsvägledningen genom språk innebär ett antal digitala produkter (filmer) med fokusområden inom utbildning och arbetsmarknad. Filmerna är framtagna med en anpassad

¹ Länsstyrelsernas lägesbilder av kommunernas beredskap och kapacitet

pedagogik för målgruppen med ett kompletterande utbildningsmaterial.

Utbildningsmaterialet är uppbyggt utifrån filmerna och ämnar följa individens lärande. Det är centralt i vuxendidaktiska sammanhang att erfarenheter, åsiktsbildande lärande och handlingsförmåga att påverka sin egen framtid är i fokus. Genom att använda förebilder och andra förstärkningseffekter synliggörs individens möjlighet och egenmakt. Det samlade materialet ger en tidig och grundläggande förståelse för vägar och möjligheter till studier och arbete på svensk arbetsmarknad. Information om projektet och produkterna finns publicerade på www.arbetsformedlingen.se/play samt på länsstyrelsernas hemsidor.

Beatrice Ask, landshövding i Södermanlands län
Sven-Erik Österberg, landshövding i Stockholms län
Linda Schön Doroci, direktör för verksamhetsområdena Direkt,
Arbetsgivare och Arbetssökande, Arbetsförmedlingen

Innehåll

Förord.....	4
Inspiration att hitta vägen till jobb.....	8
Inspiration att hitta vägen till jobb	8
Intervju med Hayat Bachir	9
Ordlista till intervju med Hayat Bachir	10
Intervju med Shafiq Kabaale Tiff.....	11
Ordlista till intervju med Shafiq Kabaale Tiff.....	12
Intervju med Even Koorshid	13
Ordlista till intervju med Even Koorshid	14
Ordlista till hela filmen	16
Tankekarta	17
Gemensam tankekarta i helklass	18
Programledare: Margret Atladottir.....	19
Frågor	19
Intervju med Hayat Bachir	20
Frågor	20
Intervju med Shafiq Kaabale Tiff.....	21
Frågor	21
Intervju med Even Koorshid	22
Frågor	22
Återberätta muntligt	24
Återberätta skriftligt.....	26
Lucktext.....	27
Presentera dig själv	29
Intervju.....	30
Utbildningsmaterialet	31
Lucktext – facit	31
Hörövning – facit	31
Pedagogiska idéer.....	31
Läroplan	32

Mål	33
Riktlinjer	33
Kursplan för SFI.....	34
Utbildningens mål	34
Bedömning	35
Kunskapskrav för betyget Godkänt i kurs B	35
Hörförståelse.....	35
Läsförståelse.....	35
Muntlig interaktion.....	35
Muntlig produktion	36
Skriftliga färdigheter.....	36
Vidare utbildningsmöjligheter	36
Utbildningsplikt	36
Arbetsmarknadsutbildning	36
Din kommun.....	37
Jobb- och utvecklingsgarantin	37
Etableringsprogrammet.....	38

Inspiration att hitta vägen till jobb

Inspiration att hitta vägen till jobb

Läser du på SFI? Då är den här filmen för dig. Vad ska du göra när du är klar med SFI? Ska du jobba eller studera mera? Vad vill du göra? Vad finns det att göra i Sverige och vad har andra gjort? Kom ihåg: Utbildning är viktigt för framtiden.

Intervju med Hayat Bachir

Jag kommer från Algeriet. Jag har bott i Sverige i nästan tre år. Man måste lära sig svenska för att bli integrerad i det svenska samhället. När jag kom till Sverige var språket jättekonstigt. Jag förstod ingenting och det var svårt att prata med människor, med andra personer. Därför sa jag till mig själv att jag måste läsa svenska och att jag måste kunna förstå andra personer. Jag vill ge ett tips till alla som vill lära sig svenska: läs många böcker, läs tidningen och lyssna också mycket på radio och nyheter. Man måste lära sig svenska för att få det yrke man vill ha. Jag drömmer om att bli känd journalist i framtiden. Och här i Sverige finns det inga problem. Man kan bli vad man vill i Sverige.

Ordlista till intervju med Hayat Bachir

Ord	Översättning
bli integrerad	
samhället	
språket	
jättekonstigt	
förstod	
böcker	
tidningen	
en radio	
nyheter	
drömmer	
en journalist	
framtiden	

Intervju med Shafiq Kabaale Tiff

Jag föddes i Uganda och flyttade till Storbritannien. Sen träffade jag min fru och hon är svensk, så då flyttade vi hit. Det går bra att integreras i det svenska samhället eftersom man får mycket hjälp och information. Och människor vill hjälpa dig att bli integrerad. I Sverige hjälper de dig att bli integrerad i det svenska samhället:

Arbetsförmedlingen, skolkamrater och kommunen. Alla hjälper dig få ett bra liv här. I början var svenska jättesvårt att förstå. Konsonanter och vokaler uttalas på olika sätt vid olika tillfällen. Så det var jättesvårt att förstå folk och säga: "Jag kan inte prata." Jag var rädd.

Men nu förstår jag nog mer. Och det är lättare att prata med folk. Man kan prata med alla. Jag vill ge tipset att man ska gå på varje lektion man har. Gå också på språkkaféer. Läs många böcker, eller titta på svensk tv. Det hjälper dig om du gör det. Om fem år hoppas jag att jag har eget företag. Jag ska ha ett klädföretag och "print on demand".

Ordlista till intervju med Shafiq Kabaale Tiff

Ord	Översättning
träffar	
flyttade	
en information	
skolkamrater	
ett liv	
konsonanter	
vokaler	
uttalas	
tillfällen	
rädd	
lättare	
språkkaféer	

Intervju med Eveen Khoorshid

Jag heter Eveen och kommer från Irak. Jag är kurd och har bott i Sverige i 18 år. Först var jag gravid. Jag fick mitt första barn. Då ville jag lära mig svenska för att kunna hjälpa min son och kunna kommunicera med de kompisar och vänner han skulle få. Så jag började på SFI. Jag skrev in mig. Då började min resa. Först var syftet att lära mig svenska för att hjälpa min son. Sen tänkte jag: "Jag ska utbilda mig. Jag ska gå vidare. Jag ska inte bara lära mig svenska." För att kunna integreras i det svenska samhället behöver man först och främst kunna språket. Sen ska man läsa mycket om svensk kultur och svenska traditioner till exempel om midsommar. Språket är nyckeln för att kunna få jobb. Det är också ett väldigt viktigt sätt att bli integrerad i samhället och känna sig viktig. Man känner sig viktig när man gör nåt och inte bara väntar på att nåt ska hända. Jag måste ta initiativ och försöka. Då kommer jag att lyckas. Om jag misslyckas, börjar jag om. Man har möjligheter här i Sverige att kunna utvecklas och läsa vidare. Jag började från noll. Jag hade ingen gymnasieutbildning från mitt hemland. Att läsa ett mastersprogram... det trodde jag inte när jag kom till Sverige. Men nu är jag här och jag är jättestolt över mig själv. Om fem år vill jag bli föreläsare. Och sen blir jag säkert verksamhetsutvecklare.

Ordlista till intervju med Even Koorshid

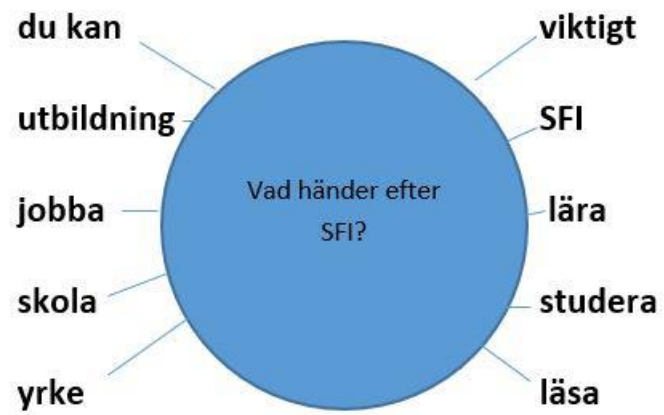
Ord	Översättning
gravid	
barn	
en son	
kommunicera	
kompisar	
vänner	
en resa	
syftet	
en kultur	
traditioner	
nyckeln	
viktigt	
ett initiativ	
lyckas	
misslyckas	
möjligheter	
utvecklas	

en gymnasieutbildning	
ett hemland	
ett masterprogram	
en föreläsare	

Ordlista till hela filmen

Ord	Översättning
kom ihåg	
en utbildning	
viktigt	
framtiden	
lära sig	
bli integrerad	
ett yrke	
en praktik	
ett jobb	
studerar	

Tankekartan

Gemensam tankekarta i helklass

Programledare: Margret Atladottir

Hon heter Margret. Hon pratar om SFI utbildning och jobb.

Hon pratar om vad du kan göra för att studera ett yrke.

Margret frågar: Vad ska du göra när du är klar med SFI?

Hon har en svart klänning. Hon har brunt hår. Hon är inomhus. Hon är på en skola.

Frågor

Vad heter hon? _____

Vad pratar hon om? _____

Vad frågar hon? _____

Vad har hon för kläder? _____

Vilken färg har hon på håret? _____

Var är hon? _____

Intervju med Hayat Bachir

Hon heter Hayat. Hon kommer från Algeriet. Hon studerar SFI. Hon säger att hon måste lära sig svenska. Hon måste förstå andra personer. Hon säger att du ska läsa mycket böcker för att lära dig svenska. I framtiden vill hon bli känd journalist.

Frågor

Vad heter hon? _____

Varifrån kommer hon? _____

Vad studerar hon? _____

Vad måste hon? _____

Vad säger hon att du ska göra för att lära dig svenska?

Vad vill hon göra i framtiden? _____

Intervju med Shafiq Kaabale Tiff

Han heter Shafiq. Han kommer från Uganda. Han studerar SFI. Han säger att många kan hjälpa dig i Sverige, till exempel Arbetsförmedlingen. Han var rädd för att prata svenska i början. I framtiden vill han ha ett eget företag.

Frågor

Vad heter han? _____

Varifrån kommer han? _____

Vad studerar han? _____

Vad var han rädd för? _____

Vad vill han göra i framtiden? _____

Intervju med Eveen Khoorshid

Hon heter Eveen. Hon är kurd från Irak. Hon har bott i Sverige i 18 år. Hon studerade SFI och Komvux. Hon jobbar på en förskola. Hon tycker om att studera. Hon säger att du måste lära dig språket för att få jobb. I framtiden vill hon bli föreläsare.

Frågor

Vad heter hon? _____

Hur länge har hon bott i Sverige? _____

Var studerade hon? _____

Var jobbar hon? _____

Vad tycker hon om att göra? _____

Vad säger hon att du ska göra för att få jobb?

Vad vill hon bli i framtiden?

Återberätta muntligt

Vad berättar Hayat i filmen? Berätta med egna ord.

Vad berättar Shafiq i filmen? Berätta med egna ord.

Vad berättar Eveen i filmen? Berätta med egna ord.

Vad handlar filmen om? Berätta med egna ord.

Återberätta skriftligt

Vad handlar filmen om? Skriv med egna ord.

Lucktext

Välj bland orden i rutan. Du ska använda alla orden.

språket jobba svenska kämpa vill göra

Vad ska du _____ när du är klar med SFI? Ska du _____? Ska du studera mer? Du måste gå på lektioner och läsa böcker på _____. Du måste lära dig det svenska _____ för att få jobb. Det är svårt att lära sig svenska – du måste _____!

Hörövning

Intervju med Eveen. Lyssna på intervjun och svara på frågorna.

1. Vad heter hon? _____

2. Hur länge har hon bott i Sverige? _____

3. Var jobbar hon? _____

4. Vad tycker hon om att göra? _____

5. Vad vill hon göra i framtiden? _____

Presentera dig själv

Svara på frågorna.

Vad heter du? _____

Varifrån kommer du? _____

Vad studerar du? _____

Vad vill du göra i framtiden? _____

Presentera dig själv.

Jag heter _____ och jag kommer från

_____. Jag studerar _____.

I framtiden vill jag _____

_____.

Intervju

Intervjua varandra.

Hej, Vad heter du? _____

Varifrån kommer du? _____

Vad studerar du? _____

Vad vill du göra i framtiden? _____

_____.

Presentera varandra. Skriv svaren från din intervju.

Hej, hon/han heter _____

och hon/han kommer från _____.

Hon/han studerar _____. I framtiden vill hon/han

_____.

Utbildningsmaterialet

Materialet är tänkt för lärare att använda såsom det passar er grupp. Komplettera ord till ordlistan och tankekartan vid behov. Hörövningen är till intervjun med Even Koorshid börjar 07:43 in i filmen.

Lucktext – facit

Vad ska du göra när du är klar med SFI? Ska du jobba? Ska du studera mer? Du måste gå på lektioner och läsa böcker på svenska. Du måste lära dig det svenska språket för att få jobb. Det är svårt att lära sig svenska – du måste kämpa!

Hörövning – facit

1. Vad heter hon? Hon heter Even Koorshid.
2. Hur länge har hon bott i Sverige? Hon har bott 18 år i Sverige.
3. Var jobbar hon? Hon jobbar på en förskola.
4. Vad tycker hon om att göra? Hon tycker om att studera.
5. Vad vill hon göra i framtiden? Hon vill bli föreläsare.

Pedagogiska idéer

Eleverna skriver en presentation om sig själv. Eleverna presenterar sig själva inför klassen. Eleverna intervjuar varandra. Eleverna presenterar sin klasskamrat. Eleverna

skriver sina presentationer på datorn. Samla alla presentationer med bilder på varje elev och elevpar som intervjuat varandra.

Filma elevernas presentationer och klipp ihop med till exempel iMovie.

Läroplan

Valda utdrag från Vuxenutbildningens uppdrag

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier (...) I ett allt mer digitaliserat samhälle ska vuxenutbildningen också bidra till att utveckla elevernas *digitala kompetens*. (...) samarbete med arbetslivet, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter är av betydelse för yrkesutbildningens kvalitet och för elevens fortsatta etablering på arbetsmarknaden. Det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande (...) och har kunskaper om samhälls- och arbetsliv, arbetsmarknaden (...). Det är särskilt viktigt att vuxenutbildningen samarbetar med arbetslivet när det gäller yrkesutbildning.

Mål

Vuxenutbildningens mål är att varje elev får information om arbetslivets aktuella och förväntade kompetensbehov, medvetet kan ta ställning till fortsatta studie- och yrkesinriktning (...) och har kännedom om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i Sverige (...).

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke (...), informera och vägled eleverna inför deras val av kurser, vidare utbildning och yrkesverksamhet (...) samt bidra till att presumtiva elever får information om olika utbildningsmöjligheter.

Det pedagogiska arbetet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att (...) studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som vuxenutbildningen erbjuder samt inför val av framtida utbildningar och yrke (...).

Kursplan för SFI

Utbildningens mål

Genom undervisningen i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska eleven ges förutsättningar att utveckla

- sin förmåga att läsa och skriva svenska,
- sin förmåga att tala, lyssna och samtala på svenska,
- sin förmåga att förstå talad och skriven svenska,
- sin förmåga att anpassa språket till olika syften, mottagare och situationer,
- sin förmåga att använda digital teknik och relevanta verktyg för lärande och kommunikation,

samt ska eleven också ges möjlighet att utveckla sin interkulturella kompetens genom att reflektera över egna kulturella erfarenheter och jämföra dem med företeelser i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv i Sverige.

Undervisningen ska även bidra till att eleven utvecklar sin kompetens att använda digital teknik, relevanta verktyg och medier för information, kommunikation och lärande.

Bedömning

Utgångspunkten för bedömningen ska vara elevens förmåga att använda det svenska språket på ett begripligt sätt för olika syften i vardags-, samhälls-, och arbetsliv samt fortsatta studier

Kunskapskrav för betyget Godkänt i kurs B

Följande kunskapskrav möts av filmerna och utbildningsmaterialet.

Hörförståelse

Eleven kan förstå korta och tydlig muntliga instruktioner (...). Eleven förstår korta återberättade händelser, samtal, information och anpassade nyheter om välbekanta ämnen.

Läsförståelse

Eleven läser och förstår enkla texter i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven läser och förstår anpassade berättande och beskrivande texter om välbekanta ämnen, konkret information (..).

Muntlig interaktion

Eleven kan kommunicera med stöd i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven deltar i enkla samtal om välbekanta ämnen. I samtal framför och reagerar eleven på påståenden, åsikter och önskemål samt ställer och besvarar frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet.

Muntlig produktion

Eleven kommunicerar med stöd och med ett enkelt språk i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven berättar i enkel form om personliga erfarenheter och om välbekanta personer, platser och händelser.

Skriftliga färdigheter

Eleven skriver enkla och begripliga korta meddelanden, hälsningar och texter om sig själv och upplevda händelser.

(SKOLFS 2021:61 6) (www.skolverket.se)

Vidare utbildningsmöjligheter

Hur gör du för att utbilda dig till ett yrke? Vägen till ett yrke kan se väldigt olika ut. Att vägen till ett yrke ser olika ut beror på att det är olika för olika personer.

Utbildningsplikt

Om du omfattas av utbildningsplikten så söker du de utbildningar som ingår i utbildningsplikten. Kontakta Arbetsförmedlingen eller din kommun för att ta reda på mer om det!

Arbetsmarknadsutbildning

Om du är inskriven på Arbetsförmedlingen kan det finnas möjlighet för dig att gå en Arbetsmarknadsutbildning. Fråga Arbetsförmedlingen om du har möjlighet till det.

Din kommun

En annan vanlig väg är att vända sig till kommunen där man bor och gå en utbildning genom kommunen. Men det finns många kommuner i Sverige och de olika kommunerna har olika utbildningar. En utbildning som finns i en kommun finns inte alltid i en annan kommun. Genom kommunen kan du tex läsa en yrkesutbildning eller kurser på grundskole- eller gymnasial nivå. Om du är intresserad av det: Ta kontakt med din kommun och fråga vilka utbildningar som finns för just dig.

Jobb- och utvecklingsgarantin

Jobb- och utvecklingsgarantin är ett arbetsmarknadspolitiskt program och ingår i Arbetsförmedlingens ordinarie utbud av arbetsmarknadspolitiska insatser, program och tjänster. För att en arbetssökande ska kunna ta del av programmet ska personen vara inskriven på Arbetsförmedlingen och ha varit arbetslös i minst 12 månader (har man aldrig arbetat i Sverige är det en kvalificeringsgrund). Genom att vara inskriven i Jobb- och utvecklingsgarantin tillgängliggörs i princip hela Arbetsförmedlingens tjänsteutbud (undantag kan finnas) som exempelvis arbetsmarknadsutbildningar, olika former av anställningsstöd och praktik m.m. Personen måste vara aktivt arbetssökande. Under inskrivningstiden får personen aktivitetsstöd från Försäkringskassan. För att få mer

information samt ta reda på om en person är kvalificerad för programmet krävs kontakt med Arbetsförmedlingen för en individuell arbetsmarknadspolitisk bedömning. För mer information kontakta Arbetsförmedlingen och/eller läs här:

[Jobb- och utvecklingsgarantin - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](http://arbetsformedlingen.se)

Etableringsprogrammet

Etableringsprogrammet är ett arbetsmarknadspolitiskt program som ingår i Arbetsförmedlingens ordinarie utbud av arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Den som nyligen kommit till Sverige och fått uppehållstillstånd på någon av följande grunder: flykting, skyddsbehövande eller anhörig till de tidigare nämnda samt fyllt 20 år kan ingå i etableringsprogrammet. Genom etableringsprogrammet får den arbetslösa del av större delen av Arbetsförmedlingens insatser så som arbetsmarknadsutbildningar, praktik och anställningsstöd. Under tiden i etableringsprogrammet får den arbetslösa, etableringsersättning. För att få mer information samt ta reda på om en person är kvalificerad för programmet krävs kontakt med Arbetsförmedlingen för en individuell arbetsmarknadspolitisk bedömning. För mer information kontakta Arbetsförmedlingen och/eller läs mer här:

[Etableringsprogrammet - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](http://arbetsformedlingen.se)

www.lansstyrelsen.se

Utgivningsår: 2022

Länsstyrelsen Stockholm, e-post: stockholm@lansstyrelsen.se, telefon växel: 010-223 10 00

Länsstyrelsen i Södermanland, e-post: sodermanland@lansstyrelsen.se, telefon växel: 010-223 40 00